WARIES MISDAADREEKS · Nº 188

Paard van Marken in Waterland

De zaak van de nooit uitbetaalde polis

Schadedossier WK-26-0188
Botter Twee Gebroeders, gezonken zaterdag 10 augustus 1985
Heropend september 2026

UITGEVERIJ WARIES

Aan de lezer

Dit is geen roman. U krijgt het complete dossier dat schade-expert Femke Ruis in september en oktober 2026 samenstelde, toen een verzekeringsclaim van 41 jaar oud ineens weer op tafel lag. U leest wat zij las: polissen, taxaties, verklaringen, brieven, formulieren, knipsels, een wrakrapport en de gesprekken die zij voerde. Zij heeft het dossier geordend, maar trekt geen conclusies. Dat doet u.

DE ZAAK IN DRIE ZINNEN

In de vroege ochtend van zaterdag 10 augustus 1985 zonk de botter *Twee Gebroeders* bij de vuurtoren Het Paard van Marken, volgens de papieren met een kostbare inboedel uit Broek in Waterland aan boord. De ladingclaim van f 385.000 werd nooit uitbetaald. Nu het wrak in september 2026 droogvalt, eist de erfgenaam het geld alsnog op.

UW OPDRACHT

Beantwoord aan het eind van het dossier zes vragen op het antwoordformulier:

1. Lag de verzekerde inboedel aan boord toen de botter zonk? Waar was hij wel?
2. Hoe en door wie werd de *Twee Gebroeders* tot zinken gebracht?
3. Welk stuk in het oude claimdossier is vals, wanneer is het gemaakt en door wie?
4. Wie nam de inboedel op vrijdagmiddag 9 augustus 1985 in ontvangst?
5. Waar staat de pronkkast uit de inboedel vandaag, en hoe weet u dat het dezelfde kast is?
6. Waarom kunnen Jan Lont, Willem Grootes en Adriaan Verbrugge het niet geweest zijn, en wat verzweeg of verdraaide elk van hen?

HOE U SPEELT

Lees de bijlagen in volgorde; ze staan grotendeels chronologisch per deel. Niemand in dit dossier is volledig eerlijk, en sommige stukken spreken elkaar tegen. Bijna alles wat u nodig hebt staat in een detail: een tijd, een maat, een kilometerstand, een naam. Werkbladen achterin helpen u ordenen. Kom u vast te zitten, dan zijn er hints op drie

Inhoud

DEEL I · DE CLAIM VAN 2026

B-01 Opdrachtbrief Waterkant Verzekeringen 10
B-02 Brief van J. Lont 11
B-03 Knipsel Gouwzeebode, 2026 12
B-04 Overzichtskaart 13

DEEL II · HET ARCHIEF VAN DE GOUWZEE, 1983-1987

B-05 Polis 4417 en meetgegevens 15
B-06 Taxatierapport 1984 17
B-07 Veilinghuis Lindeman 20
B-08 Kwitantie premie 23
B-09 Vrachtbrief en rittenstaat 24
B-10 Knipsel Gouwzeebode, 1985 25
B-11 Schadeaangifte casco 27
B-12 Schadeaangifte lading 28
B-13 Verklaring G. Kaan 29
B-14 Verklaring B. Schel 30
B-15 Verklaring C. Kroon 31
B-16 Verklaring A. Verbrugge 33
B-17 Correspondentie oktober 1985 35
B-18 Circulaire 2 december 1985 36
B-19 Brief kantoor Grootes 37
B-20 Brief H. Lont met aanhangsel 38
B-21 Brief W. Grootes 39
B-22 Dagstaten kantoor Grootes 40
B-23 Rapport J.H. Ottens 41
B-24 Correspondentie 1986-1987 44

DEEL III · ONDERZOEK 2026

B-25 Inspectierapport wrak 47
B-26 Gesprek G. Kaan 50
B-27 Gesprek B. Schel 51
B-28 Gesprek J. Lont 53
B-29 Gesprek A. Verbrugge 55
B-30 Gesprek T. Pronk 56
B-31 Gesprek M. Brakman-Hoogland 58
B-32 Verkoopbrochure Huize Zeevang 61
B-33 Presentielijst kijkdag 62
B-34 Aanrijdingsformulier 1985 63
B-35 Boedeltaxatie 1932 64
B-36 Inboedeltaxatie 1998 65
B-26 Envelop van Kaan (stuk B bij B-26) 66
B-37 Werknotitie: stand van zaken 67

DEEL IV · UW BEURT

Werkbladen 69
Antwoordformulier 73
Hints 76
Oplossing (verzegeld) 80
Nawoord 86

DEEL I

De claim van 2026

Een wrak valt droog, een erfgenaam schrijft een boze brief en een verzekeraar haalt een doos uit het archief die 39 jaar dicht heeft gezeten.

KOOIJMAN & RUIS SCHADE-EXPERTISE · HOORN

Leeswijzer bij dossier WK-26-0188

Opdrachtgever: Waterkant Verzekeringen N.V., afdeling Bijzondere Schaden
Behandelend expert: F. (Femke) Ruis, register-expert transport en varend materieel
Onderwerp: claim J. Lont inzake botter Twee Gebroeders, schadedatum 10-08-1985
Status: dossier gesloten vrijdag 9 oktober 2026, conclusie aan opdrachtgever

Dit dossier bevat alle stukken die ik tussen 22 september en 8 oktober 2026 heb verzameld of uit het archief heb gehaald. Ik heb ze genummerd van B-01 tot en met B-37 en in drie delen gelegd: de aanleiding van nu, het oude archief van De Gouwzee en mijn eigen onderzoek.

Waar ik een stuk uit 1985 heb overgetypt omdat het origineel onleesbaar of beschadigd was, staat dat erbij. Overige stukken zijn in hun oorspronkelijke vorm weergegeven, inclusief tikfouten, doorhalingen en kleine lettertjes. Bedragen uit de jaren tachtig zijn in guldens (f), bedragen van nu in euro's. Een gulden is 0,45378 euro.

WAT ER OP HET SPEL STAAT

De heer Jan Lont, neef en enig erfgenaam van mevrouw Hendrika (Riek) Lont, eist van Waterkant de uitkering van een ladingverzekering die zijn tante in 1985 meende te hebben afgesloten: f 385.000, omgerekend ruim 174.700 euro, plus wettelijke rente sinds 1985. Waterkant is de rechtsopvolger van de Onderlinge Scheepsverzekering De Gouwzee, die in 1994 met twee andere verzekeraars fuseerde. Als de claim terecht is, moet Waterkant betalen. Als hij niet terecht is, wil Waterkant weten waarom niet, en dat zo onderbouwd dat het een rechter overtuigt.

WAT IK VOORAF WEET

Het oude dossier is in 1987 gesloten nadat mevrouw Lont haar claim introk. De toenmalige expert, J.H. Ottens, achtte de ladingdekking "vermoedelijk vals". Ottens overleed in 2009. Behalve mevrouw Lont (overleden in 2014) en de agent W. Grootes (overleden in 2003) leven de meeste betrokkenen nog, verspreid over Waterland.

Betrokkenen

De personen die in dit dossier voorkomen, met hun rol in 1985 en hun leeftijd in 2026. Organisaties: de Onderlinge Scheepsverzekering De Gouwzee (Edam, verzekeraar tot 1994), Waterkant Verzekeringen (rechtsopvolger), Veilinghuis Lindeman & Zoon (Amsterdam), Verhuisbedrijf Pronk & Zn. (Purmerend), Duik- en Inspectiebedrijf Van Lier (Enkhuizen).

NAAM	ROL	2026
Hendrika (Riek) Lont-Bakels	eigenares van de inboedel, Huize Zeevang, Broek in Waterland	overleden 2014
Jan Lont	haar neef, in 1985 medewerker communicatie bij Veilinghuis Lindeman; nu erfgenaam en eiser	74
Gerrit Kaan	schipper-eigenaar van de botter *Twee Gebroeders*, Monnickendam	82
Bart Schel	in 1985 knecht op de botter, nu eigenaar van een zeilschool	60
Cornelis Kroon	visser uit Marken, redder van schipper en knecht	overleden
Willem Grootes	assurantie-agent van De Gouwzee in Monnickendam	overleden 2003
Margreet Hoogland	medewerkster van kantoor Grootes 1979-1988, nu mevrouw Brakman-Hoogland	75
Adriaan Verbrugge	taxateur te Broek in Waterland, taxeerde de inboedel in 1984	79
Theo Pronk	in 1985 chauffeur van Verhuisbedrijf Pronk & Zn., Purmerend	71
J.H. Ottens	expert van De Gouwzee, behandelde de claim 1985-1987	overleden 2009
Femke Ruis	schade-expert, Kooijman & Ruis, Hoorn; stelde dit dossier samen	

B-01 **Opdrachtbrief aan Kooijman & Ruis**
brief · di 22-09-2026 · Waterkant Verzekeringen N.V.

WATERKANT VERZEKERINGEN

Afdeling Bijzondere Schaden · Postbus 1094 · 1440 BB Purmerend

Kooijman & Ruis Schade-expertise
t.a.v. mevrouw F. Ruis
Hoorn

Purmerend, 22 september 2026
Ons kenmerk: BS/IV/26-0188
Betreft: claim J. Lont, botter Twee Gebroeders

Geachte mevrouw Ruis,

Hierbij verstrekken wij u opdracht tot een onderzoek naar de aanspraak van de heer J. Lont te Broek in Waterland, zoals verwoord in zijn brief van 14 september jongstleden (bijgaand).

De heer Lont stelt dat zijn tante, wijlen mevrouw H. Lont, op 2 augustus 1985 via het assurantiekantoor W. Grootes te Monnickendam een ladingdekking heeft afgesloten voor het vervoer van haar inboedel per botter naar Amsterdam, en dat deze inboedel verloren is gegaan toen de botter op 10 augustus 1985 bij de vuurtoren Het Paard van Marken zonk. De claim is destijds door onze rechtsvoorganger, de Onderlinge Scheepsverzekering De Gouwzee, aangehouden en in februari 1987 door mevrouw Lont ingetrokken.

Nu het wrak bij het lage water van begin september is drooggevallen, stelt de heer Lont dat het verlies "bewezen" is. Zijn advocaat beroept zich op dwaling bij de intrekking en vordert alsnog uitkering met rente.

Wij verzoeken u vast te stellen: (a) of er in 1985 een geldige ladingdekking bestond; (b) of de verzekerde zaken zich aan boord bevonden; (c) wat de oorzaak van het zinken was; en (d) voor zover mogelijk, waar de verzekerde zaken zich thans bevinden. Wij hebben het archief van De Gouwzee voor u laten ophalen (één archiefdoos, ongeopend sinds 1987) en bij een duikbedrijf een inspectie van het wrak aangevraagd voor donderdag 24 september.

Wij wijzen u erop dat strafrechtelijke vervolging van eventuele feiten uit 1985 vermoedelijk verjaard is. Dat ontslaat ons niet van de plicht deze claim zorgvuldig te beoordelen. Wij zien uw rapport graag uiterlijk vrijdag 9 oktober tegemoet.

Met vriendelijke groet,

I. Verhoef

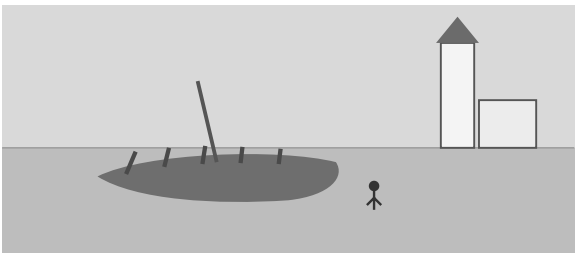
mr. drs. I. Verhoef
teamleider Bijzondere Schaden

B-03 **Knipsel uit de Gouwzeebode**
krantenknipsel · do 10-09-2026 · bijlage bij brief J. Lont

GOUWZEEBODE · WATERLAND EN OMSTREKEN · DONDERDAG 10 SEPTEMBER 2026

Botterwrak valt droog bij het Paard van Marken

Verloren schip uit 1985 na veertig jaar weer zichtbaar

Het wrak op de ondiepte bij de vuurtoren, dinsdagmiddag. Foto: lezersfoto

Wie dinsdagmiddag over de dijk bij de vuurtoren liep, zag iets wat in geen veertig jaar te zien was: het zwarte geraamte van een houten schip, half op het droge. Na dagen van stevige westenwind stond het water aan de oostkant van Marken tientallen centimeters lager dan gewoonlijk.

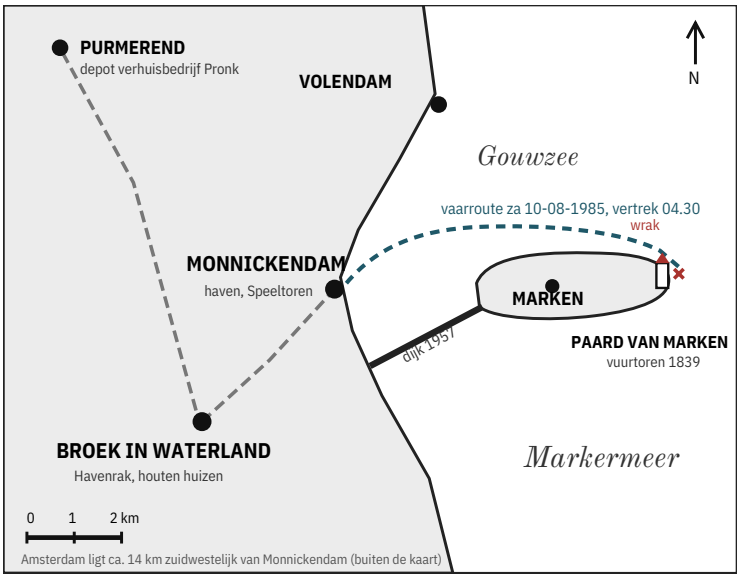
Volgens oudere Markers gaat het om de *Twee Gebroeders*, een botter uit Monnickendam die in augustus 1985 bij windstil weer verging. "Mijn vader heeft toen de schipper en zijn knecht uit het water gehaald," vertelt een Marker visser die anoniem wil blijven. "Er zou een hele inboedel aan boord hebben gezeten, kasten en zilver. Daar is destijds veel over gepraat."

Een wandelaar uit Uitdam waadde dinsdag tot aan het wrak. "Je kijkt zo het ruim in. Ik zag kisten, of wat ervan over is. Verder alleen modder."

De gemeente roept nieuwsgierigen op het wrak niet te betreden. Het water kan snel terugkomen als de wind draait. Over berging is nog niets bekend.

De schipper van destijds, inmiddels 82, woont nog in Monnickendam. Hij wilde niet reageren. "Dat is lang geleden," zei hij aan de deur.

B-04 **Overzichtskaart Waterland**
kaart, opgesteld door FR · sep 2026 · eigen werk

Schematische kaart met de plaatsen uit dit dossier. Kustlijnen vereenvoudigd. Gestippeld grijs: wegen die de verhuiswagen in 1985 kon nemen. Gestippeld petrol: de vaarroute volgens de schipper.

TRAJECT	AFSTAND	BRON
Depot Pronk Purmerend naar Broek in Waterland (weg)	ca. 12 km	routeplanner
Broek in Waterland naar haven Monnickendam (weg)	ca. 7 km	routeplanner
Haven Monnickendam naar depot Pronk Purmerend (weg)	ca. 13 km	routeplanner
Twee adressen binnen Broek in Waterland, verst uiteen (weg)	max. 3 km	routeplanner
Haven Monnickendam naar Paard van Marken (water)	ca. 7,5 km (4 zeemijl)	zeekaart
Wrak naar vuurtoren	ca. 400 m, noordoost	inspectie B-25

DEEL II

Het archief van De Gouwzee 1983-1987

De inhoud van één archiefdoos, in de volgorde waarin de stukken destijds zijn ontstaan. Overgetypte stukken zijn als zodanig aangemerkt.